

něné příkazy. Poněvadž šlo o zabavení pohledávky, příslušející povinné straně proti podlužnici na základě pojišťovací smlouvy, a poněvadž zabavení takových pohledávek je omezeno způsobem v §u 290 čís. 2 ex. ř. uvedeným, poněvadž tedy v tomto směru by šlo o nezabavitelnou pohledávku, rekursní soud uznal správně, že stěžovatelce náleželo podle §§ 54 čís. 3 a §u 55 druhý odstavec ex. ř., by prokázala, již v exekučním návrhu, zda pojistná náhrada je zabavitelna, totiž, zda neslouží účelu §u 290 čís. 2 ex. ř. Proto byly údaje návrhu nedostatečné, proto neospravedlňovaly povolení navrhované exekuce a proto byla podlužnice podle §u 294 čtvrtý odstavec ex. ř. oprávněna, by si stěžovala již do exekučního povolení, což ostatně bylo s hlediska její zájmů, které je povinna jako pojišťovna také po zákonu zastupovati, nezbytno, nemělo-li usnesení, kterým by pojistná náhrada byla odňata účelu, jemuž podle stanov i podle zákona má sloužiti, nabytí i proti ní právní moci se všemi a to nejen s formálními, nýbrž i hmotněprávními účinky. V druhlé řadě byl by tak zmařen zákonem chráněný účel pojistných náhrad požárních.

Čís. 5524.

Bylo-li kupní cenu platiti při dodání a kupitel převzal část zboží, ocitl se v prodlení, nezapravit-li dodanou část zboží při jejím převzetí.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1925, Rv I 699/25.)

Žalovaný objednal od žalobce několik vagonů zboží (ponožek). Kupní cenu bylo platiti při dodání. Žalobce dodal žalovanému vagon zboží, žalovaný však kupní ceny nezaplatil, pročež žalobce odepřel další dodávky. Proti žalobě o zaplacení kupní ceny za dodaný vagon namítl žalovaný započtením pohledávku na náhradu škody, ježto žalobce redodal dalších vagonů, ač prý mu žalovaný udělil dodatečnou lhůtu s pohrůžkou, že bude požadovati náhradu škody. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Výtku nesprávného právního posouzení věci provádí dovoiatelka v několika směrech. Předně shledává nesprávným názor odvolacího soudu, že žalobkyně nabyla práva, zbývající dodávku tak dlouho zadržeti, dokud nebyla zaplácena dodávka první, že se proto žalobkyně, vykonávajíc toto právo zadržovací, neoctla v zaviněném prodlení s dodávkou zbývající, a že následkem toho pro nedostatek zaviněného prodlení v dodání na straně žalobkyně žalované nemohl vůbec vzejítí nárok na výkon práva volebního po rozumu čl. 356 obch. zák. Arciť připouští dovolatelka, že názor odvolacího soudu má oporu v mínění komentáře Stauba-Pisko (§ 14 k čl. 354), má však za to, že se tento vý-

klad na souzený případ nehodí, poněvadž nebyla smluvena dodávka sukcesivní, nýbrž jednotná. Než dovolací soud schvaluje právní názor soudu odvolacího a dodává, že, pokud jde o »zaviněné« prodlení, není »viny«, jestliže prodávající nedodává proto, že kupitel sám napřed octl se v prodlení. Názor tento je ve shodě se stálou praxí soudní a se zásadou §u 1052 obč. zák., která ukládá straně, domáhající se splnění, povinnost, by sama napřed byla ochotna splnit. Předpokladem tohoto názoru jest arciť smlouva o dodávkách sukcesivních, dílčích, a nikoliv o dodávkách, jež tvoří celek a se navzájem jen doplňují (§ 11 u čl. 355 cit. kom.). Dovolatelka má pak za to, že v jejím případě jde o dodávku jednotnou, avšak proti tomu poukázaly zcela správně oba nižší soudy k tomu, že při značném množství na vagony prodaného zboží, jež mělo býti dodáno v měsíci listopadu, a vzhledem k výpovědi svědka Antonína P-a jest odůvodněn uzávěr, že dílčí dodávání téhož zboží nebylo smlouvou vyloučeno a že bylo tudíž přípustno (čl. 359 obch. zák.). Ostatně nebyla by dovolatelka na tom lépe, ani kdyby bylo šlo o plnění v celistvosti, neboť žalující firma nabídla jí dopisem ze dne 3. prosince 1923 před uplynutím dodatečně lhůty skutečně také druhý a třetí vagon zboží k převzetí a to nikoliv za podmínek od smlouvy odchylných, neboť placení bylo umluveno při převzetí zboží a také místo nabízeného převzetí, Liberec, nebylo jiné, než které si dovolatelka sama vyvolila při převzetí prvního vagonu, dirigovavši tento vagon do Liberce. Dovolatelce nepodařilo se ani pro tento případ dokázat, že se žalobkyně octla v prodlení. Zcela případným jest také další poukaz odvolacího soudu, že žalovaná firma skutečně přijala první vagon zboží, nečiníc takto mlčky (§ 863 obč. zák.) námitky proti onomu dílčímu plnění. Důsledkem ustanovení smlouvy stran stanovící placení za zboží ihned při jeho přijetí, a také vzhledem k obecné zásadě čl. 342 třetí odstavec obch. zák., mělo býti plněno, pokud se týče placeno z ruky do ruky; neučinila-li tak kupitelka, zboží přijavši, octla se v prodlení s placením a nese proto také veškeré důsledky tohoto svého prodlení. Z ustanovení §u 1415 obč. zák. nelze ničeho ve prospěch dovolatelčin vyvoditi, neboť jest tam pouze stanoveno, že částečné placení »nemusí« věřitel přijmouti, z čehož plyne úsudkem z opaku, že když »chce«, může tak učiniti, tedy právě tak, jak se obdobně stalo v tomto případě s plněním, kdy kupitelka přijala část zboží, aniž dle svého názoru byla k tomu povinna. To, co uvádí dovolatelka příkladmo o zaplacení polovice kupní ceny předem a neoprávněnosti požadování jen polovice vzájemného plnění, mělo by snad význam, kdyby šlo o plnění celistvé, nikoliv však při plnění dílčím. Důsledkem toho padají také její další vývody v tom směru, že jest kupitel povinen zaplatiti teprve tehdy, když má veškeré koupené zboží v rukou. Další nesprávné právní posouzení věci shledává dovolatelka v tom, že oba nižší soudové přehlédli, že žalobkyně neodůvodňuje své zdráhání se dodávati tím, že žalovaná první část dodaného zboží nezaplatila, nýbrž zcela jinými okolnostmi, patrnými z dopisu jejího ze dne 20. listopadu 1923, tedy okolnostmi z doby, kdy žalobkyně ještě ani nevěděla, že žalovaná první dodaný vagon zboží nezaplatí, poněvadž se tento vagon dostal do její rukou teprve začátkem prosince 1923. Než dovolatelka přehlídí, že dopis ze dne 20. listopadu 1923, jímž vyslovuje žalobkyně

zrušení smlouvy, nemohl se vztahovati na první vagon, odeslaný již 10. listopadu 1923 a byvší od 26. listopadu 1923 již v moci dovolatelčině, která jím, ať právem nebo neprávem, disponovala. Bylo by proto zbytečným, zabývatí se oprávněností onoho zrušení ze dne 20. listopadu 1923, pokud se týče jednotlivými důvody v něm uvedenými. Nikoliv žalobkyně jest tou stranou, která smlouvu porušila a bez oprávněného důvodu dodávku další zadržuje, nýbrž smlouvu porušila dovolatelka, jež část zboží přijala bez námítky a přes to, ačkoliv koupila za hotové při dodání zboží a nikoliv na úvěr, zaplacení odpírá z důvodu nedodání dalšího prodaného zboží. Teprve tehdy, kdyby dovolatelka byla své platební povinnosti zadost učinila, příslušelo by jí právo volby dle čl. 355 obch. zák. a pak teprve nabyla by významu otázka, zda zachovala se dovolatelka podle ustanovení čl. 356 obch. zák., žádajíc náhradu škody pro nesplnění. Poněvadž se tak nestalo, není třeba zabývatí se touto otázkou. Dovolatelka neprokázala takto oprávněnost svého nároku, z něhož odvozuje svou pohledávku z vyúčtování namítanou, a náleží jí, aby zaplatila dlužnou kupní cenu neztenčenou.

Čís. 5525.

Přípustnost (důvodnost) obnovy jest posuzovati dle práva platného v historických zemích, i když jde o případ ze Slovenska, projednávaný na zemském soudě v Praze vzhledem k zákonu ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. V řízení o obnovu jedná se pouze o přípustnosti a důvodnosti žaloby o obnovu, nikoliv o opodstatněnosti nároku samého.

Nedostává-li se žalobě o obnovu z důvodu čís. 7 § 530 c. ř. s. předpokladu, že žalobce nebyl bez své viny s to novou skutečností uplatnití již v základní rozepři, jest žalobu o obnovu zamítnouti rozsudkem.

Stát neručí za škodu, jež byla způsobena (na Slovensku) jeho orgány vybočením z rámce úředního výkonu.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1925, Rv I 1151/25.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. sb. 3647. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce obnovy onoho sporu, tvrdě, že po 28. květnu 1924 podařilo se mu vypátrati, že vojenské hlídky, které u něho 12., 14., 16. a 18. prosince 1918 domovní prohlídky prováděly, učinily tak na výslovný rozkaz vyšší své vrchnosti, jmenovitě na rozkaz tehdejšího seredského velitele kapitána Františka Š-y, že tudíž, obdržely-li hlídky vojenské rozkaz ne sice k tomu, aby ho na majetku poškodily, nýbrž aby jeho dům prohledávaly, při tom cenné mu věci v původní žalobě uvedené odnesly — nepochybně vše stalo se v služebním pokračování činnosti hlídek a že za to stát dle rozsudku Nejvyššího soudu je zodpovědný. Procesní soud první stolice žalobu o obnovu rozsudkem zamítl. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

• N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.